

[Kaj Andresen.]

vi vil i hvert fald kende resultatet, inden dette finanslovforslag er vedtaget. Man kan i denne forbindelse beklage, at vi ikke er nået så langt, at vi allerede har fået gennemført en kildekatteordning, som vel stort set ville afbøde lønstigningernes virkning på statsbudgettet.

Det har været ret almindeligt tidligere, og noget tilsvarende er sket i år, at man fra borgerlig side retter kritikken mod de stigende statsbudgetter ud fra den synsvinkel, at staten i for høj grad beslaglægger borgernes penge og derved unddrager dem forbrugsgoder. Slagordet har været: pengene befinder sig bedst i borgernes lommer. Dette postulat kan vel næppe stå for en nærmere vurdering, al den stund staten over sine udgifter løser en mængde opgaver, som den enkelte ikke kunne klare alene. Ved at opgøre udgiftsstigningerne i forhold til statsbudgetter fra år tilbage har man søgt at fremstille den nuværende regering og dens nærmeste forgænger som særlig ivrige efter at inddrage borgernes penge i statskassen og — det er vel underforstået — flere end nødvendigt for borgernes bedste. I fjor greb man endda til det middel, at man uden at ville give anvisning på konkrete områder stillede forslag om, at finansministeren skulle skære budgettet 200 mill. kr. ned.

Det kan i øvrigt være ganske interessant ud fra det foreliggende budgetforslag at drage sammenligning med budgetter, som er nogle år gamle. Jeg skal undlade at gå helt tilbage til den fortid, da de borgerlige partier havde regeringsansvaret, og nøjes med at se tilbage på finansåret 1958-59. Af to grunde: for det første drejer det sig derved stort set om de to sidste regeringsperioder, hvor de nuværende regeringspartier har haft hovedansvaret for den førte politik. For det andet er der i denne periode sket omtrent en fordobling af statens udgifter. I 1958-59 var udgifterne godt 5 milliarder kr. I dagens budget er de anslået til godt 11 milliarder kr.

Af de ca. 6 milliarder kr., som udgiftsstigningen til i dag udgør, er selvfølgelig en del prisstigninger, som jeg i denne forbindelse skal lade ligge; men interessant er det, at næsten hele stigningen, nemlig 5 milliarder kr., falder på nogle få områder

inden for budgettet. Det drejer sig om socialministeriet, undervisningsministeriet, indenrigsministeriet, landbrugsministeriet og forsvarsministeriet plus anlægsudgifter.

Udgiftsstigningen viser altså ikke en registrering af udefra eller indefra påførte stigninger, jævnt fordelt over alle budgetter. Den på få områder koncentrerede stigning er tværtimod udtryk for en bevidst politisk målsætning, d. v. s. bestræbelser for via de bedre tider og den almindelige velstandsstigning at øge statens indsats på områder, hvor det har været ønskeligt med henblik på bedre uddannelsesmuligheder og støtte for erhvervsudviklingen, og hvor det har betydet en højnelse af den sociale standard og fremskridt for de sundhedsmæssige og helbredsmæssige forhold.

Det er en fordrejelse af kendsgerningerne og, synes jeg, udtryk for en tendens til mistænkeliggørelse af folkestyret, når tingene fremstilles på den måde, at de stigende statsudgifter reducerer befolkningens forbrug, at det offentlige tager fra borgerne for at fylde i et umætteligt statsuhyre. Tværtimod er øgede statsudgifter i stor udstrækning udtryk for øget forbrug for borgerne, nemlig gennem goder og ved løsning af fællesopgaver, som den enkelte ikke ville kunne løse eller i hvert fald ville løse dårligere, end det sker, når samfundet gør det.

Når derfor udgiftsstigningerne over perioden 1958-59 til budgettet i dag på de ca. 6 milliarder kr. samler sig om de få nævnte områder, er det en illustration af de politiske bestræbelser, der har været førende. Mit parti tager gerne medansvar for disse bestræbelser, som er gået ud på i takt med det større produktionsudbytte, som dygtige erhvervsfolk, dygtige arbejdere har skabt, med den højere beskæftigelse og stigende levestandard at løse en række offentlige opgaver — trafikale, uddannelsesmæssige og sociale — på en bedre måde end tidligere, hvor der ikke var økonomiske forudsætninger herfor.

Lad mig eksempelvis nævne nogle af de områder, hvor udgiftsstigningerne har været store. Når udgifterne på det sociale felt er vokset fra 1,5 milliard kr. i 1958-59 til ca. 3 milliarder kr. i det foreliggende budget, har det flere årsager, bl. a. en talmæssig større befolkningsgruppe over 67 år, men